

Postmottak
Jotunheimen og Vestlia (Nardosletta) barnehager

Vår saksbehandler
Rune Berg

Vår ref.
18 /32197/614/A10/&58/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
28.02.2019

Jotunheimen og Vestlia (Nardosletta) barnehager – rapport fra tilsyn jf forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 05.12.2018 tilsyn ved Jotunheimen og Vestlia barnehager (Nardosletta barnehager). Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagene ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Nardosletta barnehager har utarbeidet en handlingsplan for forebygging av mobbing og andre krenkelser. Planen omtaler også avdekking og håndtering. Barnehagene har en plan for kompetanseheving av hele personalgruppa med tanke på å oppnå et godt psykososialt miljø i barnehagene. Vårt inntrykk er at Nardosletta barnehager vektlegger fremming av et godt psykososialt miljø i barnehagen, og er i en prosess hvor arbeidet med dette er i utvikling og har ført til økt bevissthet og handlekraft. Tilsynet gav inntrykk av at sakene som er blitt avdekket følges opp. Dokumentasjonen av hvordan barnehagen systematisk jobber med å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser er noe tynn, og barnehagen må derfor jobbe videre med rutinebeskrivelsene.

Det ble funnet ett avvik i forbindelse med tilsynet. I tillegg ble det gitt én merknad hvor Miljøenheten mener barnehagen har et forbedringspotensial.

Avvik 1: Nardosletta barnehager har ikke dokumentert tilstrekkelig hvordan barnehagen avdekker og håndterer mobbing, krenkelser og overgrep.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 25. mars 2019**. Etter den 25. mars 2019 vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik

Frist for retting av avvik vil bli satt til **15. april 2019**.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Nardosletta barnehager

Nardosletta barnehager, bestående av Jotunheimen og Vestlia barnehager, ble opprettet som ny enhet fra 01.01.18. Jotunheimen har én småbarn- og én storbarnavdeling. Vestlia består av to hus, hvor Bjarnehuset har to utegrupper med storbarn og Arnehuset har tre småbarn- og én storbarnsgruppe. Til sammen hadde barnehagene ved tilsynet 134 barn og 36 ansatte.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på psykososiale forhold (§ 12) og tilhørende internkontrollsystem. Det ble foretatt en gjennomgang av dokumentasjon og intervju med barnehagens ledelse samt intervju av én ansatt fra hver barnehage. Fagenhet for oppvekst og utdanning deltok ved tilsynet som rådgiver.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Ledelsens oppsummering og redegjørelse for det psykososiale miljøet og praksis/arbeidsmetoder
- Internkontroll av barnas arbeidsmiljø ved Nardosletta barnehager
- Handlingsplan forebygging av mobbing og andre krenkelser
- Plan for implementering av rammeplanen Nardosletta barnehager 2018-2020
- Beskrivelse av språkarbeid i hverdagen
- Beskrivelse av kontinuerlig vurderingsarbeid (månedlig og halvårlig)
- Møteplaner
- Diverse andre dokumenter relatert til planlegging av aktiviteter og fokusområder

Deltakere ved tilsynet

Hilde Antonsen, enhetsleder

Line J. Sagøy, avdelingsleder

Jannicke K. Neeb, foreldrerepresentant brukerråd

Tordis Withbro, assistent Jotunheimen barnehage

Kristina R. Lillegraven, barnehagelærer Vestlia barnehage

Tove Rolseth, rådgiver Fagenhet for oppvekst og utdanning

Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten

Rune Berg, rådgiver Miljøenheten

3.1 Har barnehagen oversikt over det psykososiale miljøet?

Observasjon

Ved tilsynet opplyste ledelsen at barnehagen har to pågående saker med observasjoner og tiltak som gjelder utestenging av barn. Utover dette oppfattes de psykososiale forholdene i barnehagene som gode, men er samtidig noe barnehagen har jobbet (og jobber) aktivt med. Enhetsleder har ikke tilgang på tidligere foreldreundersøkelser, da mye dokumentasjon forsvant ved omorganisering og nedleggelse av den gamle enheten som Jotunheimen tilhørte.

For å kartlegge de psykososiale forholdene i barnehagen er praksisfortellinger på refleksjonsmøtene (både på barnehagelærermøter og fagarbeidermøter) et viktig verktøy. Personalet skal da reflektere og diskutere selvopplevd situasjon hvor barn ble utestengt eller krenket av andre barn eller voksen. Observasjon i barnehagehverdagen ligger til grunn for refleksjonsmøtene, og barnehagene bruker Marte Meo som verktøy for å heve personalets

kompetanse rundt samspill med barn og for å kartlegge utfordringer i barnegruppa. Videre har barnehagen en spesialpedagog som kobles på og gjør observasjoner når personalet trenger bistand. Det gjennomføres foreldresamtaler og foreldreundersøkelser, og det psykososiale miljøet i barnehagen har også vært tema på foreldremøter. Barnehagen bruker konseptet "Vennebuss" for å kartlegge relasjoner barna i mellom, og enveisrelasjoner eller skjevheter som avdekkes her følges opp blant annet med barnesamtaler. Videre gjennomfører barnehagen av og til trivselssamtaler.

Vurdering

Vårt inntrykk er at barnehagen gjennom ulike metoder som observasjon, refleksjon og diskusjoner i personalet i hverdagen kartlegger og skaffer seg oversikt over det psykososiale miljøet i barnehagen. Barnehagens ledelse ser at de med fordel kan gjennomføre f. eks. trivselssamtaler mer planmessig. Vi vurderer at barnehagen bør vurdere systematikken i hvordan dere kartlegger og skaffer oversikt over barns psykososiale miljø, deriblant trivselssamtaler.

3.2. Har barnehagen en plan for systematisk og kontinuerlig arbeid for å oppnå et godt psykososialt miljø? Jobber barnehagen systematisk med fremming av trivsel og vennskap og forebygging av krenkelser?

Merknad 1: Barnehagen bør konkretisere hvordan dere jobber forebyggende i handlingsplanen for forebygging av mobbing, krenkelser og overgrep.

Observasjon

Nardosletta barnehager deltar i nettverkene Barn og rom og Reggio Emilia. Ledelsen opplyste at de på bakgrunn av dette jobber med å se rommet og det rommet tilbyr i sammenheng med det pedagogiske innholdet og relasjonsbygging. Barnehagens ledelse understreket videre at voksne skal være nært på barna i hverdagen, både med tanke på observasjon og for å kunne veilede.

Livsmestring og helse, bærekraftig utvikling og gode overganger er prioriterte innsatsområder i Nardosletta barnehager. Ledelsen beskriver at vennskap og relasjoner er knyttet til alle disse temaene. Barnehagen bruker Ingrid Lund sin definisjon av begrepene mobbing og krenkelser, og har diskutert dette mye i personalgruppa. Ledelsen oppfatter at det har ført til økt bevisstgjøring og en holdningsendring hos de ansatte. Videre trekker barnehagen fram kompetanseheving rundt temaet mobbing og krenkelser i personalgruppa, som er en vesentlig del av barnehagens plan for implementering av rammeplanen. På Rolands bok "Mobbeadferd i barnehagen" brukes aktivt i det pedagogiske arbeidet for forebygging og avdekking, og pedagogisk leder har laget en plan for hvordan boka skal gjennomgås og brukes på avdelingene. Som en videreføring av dette har enheten utarbeidet en handlingsplan for forebygging av mobbing og andre krenkelser. Arbeidet ble ferdigstilt høsten 2018, og er basert på arbeidet med praksisfortellinger i refleksjonsmøtene. Planen er også tatt opp på foreldremøte, og ledelsen mener at barnehagene er blitt bedre på involvering av foreldre og foreldresamarbeid gjennom denne prosessen.

Når det gjelder forebygging av overgrep fra voksne, har barnehagen nylig vært på kurs om seksuelle overgrep mot barn, og temaet ble etterpå tatt opp i personalmøte med fokus på hvordan man gjør barn i stand til å sette grenser, sette ord på ting og hvordan voksne kan samtale med barna. Utover innhenting av lovpålagt politiattest har barnehagen ikke reflektert over andre tiltak/rutiner som kan være med å forebygge overgrep fra ansatte i barnehagen.

Vurdering

Inntrykket vårt er at barnehagene har jobbet spesifikt for å heve kompetansen på hva mobbing og krenkelser i barnehagen er, og dermed dannet et bedre grunnlag for å jobbe forebyggende. Denne prosessen pågår fortsatt, og arbeidet har blant annet resultert i enhetens handlingsplan for forebygging av mobbing og krenkelser. Vi vurderer at innholdet i planen beskriver mye rundt barnehagenes målsetting og generelt hva det er viktig å jobbe med for å fremme et godt psykososialt miljø. Samtidig har planen et forbedringspotensiale med tanke på konkretisering av hvordan barnehagene jobber samt synliggjøring av systematikken i arbeidet. Enheten bør derfor detaljere og konkretisere hvordan dere jobber for å forebygge mobbing, krenkelser og overgrep (hva, når, hvem er ansvarlig, hva skal dokumenteres og i hvilken form osv.)

3.3. Har barnehagen metoder og rutiner for avdekking av mobbing, krenkelser og overgrep og oppfølging av hendelser?

Avvik 1: Nardosletta barnehager har ikke dokumentert tilstrekkelig hvordan barnehagen avdekker og håndterer mobbing, krenkelser og overgrep.
Barnehagens rutiner for avdekking og håndtering av mobbing, overgrep og andre krenkelser må suppleres og detaljeres. Rutinene skal sendes Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Internkontroll og 12 Psykososiale forhold.

Observasjon

I handlingsplanen for forebygging av mobbing og krenkelser er det også beskrevet noe rundt avdekking og håndtering av mobbing og andre krenkelser. Planen beskriver at systematiske observasjoner, kartlegging av relasjoner, barnesamtaler og foreldresamtaler er viktig for å kunne avdekke. Ledelsen opplever at handlingsplanen sammen med økt kompetanse hos personalet har gjort at de ansatte griper inn raskere enn før. Saksgangen ved håndtering av mobbing og krenkelser er beskrevet grovt.

Vurdering

Basert på barnehagens beskrivelser har vi inntrykk av at personalet er bevisst sin rolle når det gjelder observasjoner og tilstedeværelse for å kunne avdekke utestenging, krenkelser eller mobbing. Det ser ut til å være lav terskel for å diskutere observasjoner og gripe inn. Samtidig er ikke tidsperspektivet i saksgangen konkretisert, og det er ikke angitt hva som skal dokumenteres og på hvilken måte. I henhold til veileder til forskriften "Miljø og helse i barnehagen" skal praksisen for hvordan barnehagene jobber med dette være skriftliggjort. I handlingsplanen er det opplistet generelt hvilke metoder/arenaer barnehagene bruker for forebygging og avdekking, men detaljene og systematikken i arbeidet kommer ikke fram. For eksempel er systematisk observasjon, barnesamtaler og foreldresamtaler angitt under avdekking. Enheten må i større grad beskrive selve rutinene rundt dette; hvem gjør hva, når gjøres det, hvordan dokumenteres dette samt vise til evt. relevante dokumenter og andre rutinebeskrivelser som brukes ifm. barnesamtaler og foreldresamtaler. Dette gjelder også rutinen for håndtering av hendelser (eksempelvis: hvor raskt skal barnehagen snakke med foreldrene?).

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes.

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Rune Berg
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Postmottak Fagenhet OU
Hilde Skybakmoen